بسم الله الرحمن الرحيم

ޕެރޯލްގެ ގަވާއިދު

ތަޢާރުފާއި ނަން 1 (ހ) މިއީ ކުށް ސާބިތުވެގެން ހުކުމް ތަންފީޛުކުރަމުންދާ މީހުންނަށް ޕެރޯލްގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށްޓަކައި ޕެރޯލްގެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި ޕެރޯލްގެ ޝަރުތުތަކާއި ޕެރޯލް ބޯޑުގެ އިންތިޒާމް ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދެވެ.

(ށ) މިގަވާއިދަށް ކިޔާނީ، "ޕެރޯލްގެ ގަވާއިދު" އެވެ.

(ނ) މިގަވާއިދަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާއްމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނިގެން ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިފައިވާ ގަވާއިދެކެވެ.

ޕެރޯލް ބޯޑުގެ މަޤްޞަދުތަކާއި ބާރުތައް 2 ޕެރޯލްގެ މަޤްޞަދުތަކާއި ޕެރޯލް ބޯޑުގެ ބާރުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ކުށްކުރާ މީހުންގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢު ރައްކާތެރިކުރުން

(ށ) ހުކުމް ތަންފީޛުވަމުންދާ މީހާ ރިހެބިލިޓޭޓްކޮށް މުޖުތަމަޢަށް އަލުން ގުޅުވައިލުމަށް ކުރުވުން

(ނ) ޕެރޯލްގައި ހުންނަމީހާ ވިލަރެސްކޮށް ކުށްކުރުމުން ދުރުހެލި ކުރުވުން

(ރ) ކުށް ތަކުރާރުކުރުން މަދުކުރުން

(ބ) ޕެރޯލް ޕްރޮގްރާމް ގެންދާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން

ޕެރޯލްގެ ފުރުޞަތު 3 (ހ) ޕެރޯލަކީ ކުށެއް ސާބިތުވެގެން މީހެއްގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ ހުކުމެއްގެ މުއްދަތުގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކިމިންވަރެއް ތަންފީޛުވެ ނިމުމުން އެމީހެއްގެ އުޅުމާއި އަޚްލާޤަށް އަދި ވިސްނުން ހުންނަގޮތަށް ބެލުމަށްފަހު، މުޖުތަމަޢުގެ ރައްކާތެރިކަން ނުގެއްލޭނޭ ގޮތެއްގެ މަތިން، އެމީހަކު މުޖުތަމަޢަށް އަނބުރާ އަހުލުވެރިކުރުމަށް ވިލަރެސްކޮށް ބަލަހައްޓާ ކޮށްގެން މުޖުތަމަޢަށް ނިކުތުމަށްދޭ ފުރުޞަތެކެވެ.

(ށ) މިފުރުޞަތުގެ ބޭނުމަކީ ކުށްކުރާމީހުން މަދުކުރުމާއި އަދި ކުށްތަކުރާރުކުރާ މީހުން މަދުކުރުމެވެ. އަދި ހުކުމް ތަންފީޛު ކުރަމުންދާ މުޖުތަމަޢާއި ޢާއިލާއާއި ދުރުގައި ގިނަދުވަސް އެކަހެރިކޮށް ހުރުމަށްފަހު އެނބުރި އައުމަށް ފަސޭހަކަމާއި އާންމު ޢާއިލާއަށްވެސް ގޮންޖެހުންތަކާ ކުރިމަތިވާތީ، އިޖުތިމާޢީ ކަހަލަ ތަޢުލީމުދިނުމަށް އެދުރުތައް ކުރިމަތިވާ ގޮތަށް ކުށަށް ދިޔުމުގެ ފުރުޞަތު މަދުކުރުމަށް، އަދި ދިރިއުޅުމުގެ ބަސާބަހުގެ ޒާތީ ވިޔަފާރިން އިމާރާތް ކުރުމަށް މުޖުތަމަޢުގެ ބޭނުންތަކަށް ފެންވަރުގެ ގޮތުގައި އެހީތެރިވުމަށް ކުރެވޭ ކަމެކެވެ.

ޕެރޯލް ބޯޑު

4 (ހ) ޕެރޯލް ބޯޑަކީ ރާއްޖޭގައި ޕެރޯލާބެހޭ ކަންތައްތައް ބެލެހެއްޓުމަށް ރައީސުލް ޖުމްހޫރިއްޔާ އުފައްދާ ބޯޑެކެވެ.

(ށ) ބޯޑު މެމްބަރުންނާއި ޗެއަރޕާސަނަކު އައްޔަނުކޮށް ވަކިކުރާނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(ނ) އިންސާފުވެރިކަމާއެކު، ހަމަހަމަކަމާއި، ކަނޑައެޅި އާއްމުކުރެވިފައިވާ އުސޫލުތަކުގެ މަތިން ޕެރޯލްގެ ފުރުޞަތު ލިބިދެވޭން މީހުން ކޮބައި، މުޖުތަމަޢުގެ އަމަން އަމާންކަން ނުގެއްލޭން ގޮތުގެ މަތިން އެމީހުން މުޖުތަމަޢަށް ނެރެ ބެލެހެއްޓުމުގެ ކަންތައްތައް ނިންމާނީ ޕެރޯލް ބޯޑުންނެވެ.

ޕެރޯލް ބޯޑު އެކުލަވާލެވޭ ގޮތާއި މެމްބަރުންގެ ޢަދަދު

5 ޕެރޯލް ބޯޑު އެކުލަވާލެވޭ ގޮތާއި އެ ބޯޑުގެ މެމްބަރުންގެ ޢަދަދު ތިރީގައިވާ ގޮތަށެވެ.

(ހ) ޕެރޯލް ބޯޑު އެކުލަވާލެވޭނީ އިޖްތިމާޢީ އަދި ފަންނީ ދާއިރާތަކުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ މީހުންގެ ތެރެއިން ދެ ޖިންސް އެކުލެވޭގޮތަށް މަތިން ހޮވާލާ 9 މެމްބަރުންގެ މަޖިލީހެކެވެ.

(ށ) ޕެރޯލް ބޯޑުގެ މެމްބަރުން ޤާނޫނީ، ދީނީ، ޞިއްޙީ، އިޖްތިމާޢީ، ފަންނީ އިޤްތިޞާދީ އަދި ސިޔާސީ ދާއިރާތަކުގައި ހަރަކާތްތެރިވެފައިވާ މުޖުތަމަޢުގެ އެކި އެކި ކަންތައްތަކުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ޝަޚްޞިއްޔަތުތަކުގެ މީހުންކަމުގައިވާނެއެވެ.

(ނ) ޕެރޯލް ބޯޑުގެ މެމްބަރުންގެ ވަޒީފާގެ މުއްދަތަކީ 2 އަހަރު ދުވަހެވެ. މެމްބަރުން އައްޔަނުކުރާނީ އަހަރަކު 1 ފަހަރު ޖުމްލަ މެމްބަރުންގެ ދެބައިކުޅައެއްބައި އެއްވަރަށް މެމްބަރުން ބަދަލުވާގޮތަށެވެ.

(ރ) މަޤްބޫލު އުޒުރެއްނެތި ތަކުރާރުކޮށް 3 ޖަލްސާއަށް ހާޒިރު ނުވާ މެމްބަރުން ބޯޑުން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) ޕެރޯލް ބޯޑުގެ ނިންމުންތައް ނިންމާނީ ޕެރޯލް ބޯޑުގައި ހިމެނޭ މެމްބަރުންގެ ތެރެއިން މަދުވެގެން 5 މެމްބަރުންގެ ހާޒިރުގައި 3 މެމްބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުންނެވެ.

އިސްތިޢުފާ ދިނުން

6 (ހ) ޕެރޯލް ބޯޑުގެ މެމްބަރަކު އިސްތިޢުފާއަށް އެދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށްހުށަހަޅުމުން އެމެމްބަރަކު ބޯޑުން ވަކިވީއެވެ.

(ށ) ޕެރޯލް ބޯޑުގެ މެމްބަރަކު އިސްތިޢުފާ ދިނުމުން ނުވަތަ ބޯޑުން ވަކިކޮށްފިނަމަ، ހުސްވެގެން 1 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެމެމްބަރެއްގެ ބަދަލުގައި އެހެން މެމްބަރަކު

ޗެކްކުރަންޖެހޭނެއެވެ.

ޕްރޫފް ބެލުމުގެ ނިންމުންތައް 7 (ހ) ޕްރޫފް ބެލުން ނިންމާ ނިންމުންތައް ކޮންމެ މައްސަލައަކަށް ވަކިން ބަޔާންކޮށް، ކަނޑައެޅިފައިވާ ފޯމެޓުގެ ތެރޭގައެވެ. ޕްރޫފްގެ ފުރަތަމަ ދިރާސާގައި ޕްރޫފް ބެލުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އޮފިސަރު އަސާސީ މަޢުލޫމާތު އަހުލުވެރި ކުރުމުގެ ފުރުސަތުގައި މިންވަރުކުރާ އަދި އޮފިސަރު ދޭކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ނިޔަލަށްވާ މިންވަރުގެ މައްޗަށް ބިނާކުރެވިގެން ހުރި ނިންމުމަށެވެ. މި ނިންމުން ނިންމުމުގައި ބަލާނީ މި ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއާއި 8 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކާއި ލިޔުންތަކެވެ.

(ށ) މި ގަވާއިދުގެ 5 (ހ)ގެ ދަށުން ޕްރޫފް ބެލުން ނިންމުމުން ނިންމުމަށްފަހު އިންޓަރވިއުކުރަން ޒާއިރީންނަށް ޖަވާބު ނުދެވޭނަމަ ޕްރޫފް ބެލުމުގެ ހުށަހެޅުމުގެ 3 ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ. މިތެރޭގައި ތަކުރާރު އިންޓަވިއު ނުނިމިއްޖެނަމަ، އިންޓަވިއު ނިންމުމަށް ކޮށްފައި 3 ދުވަސް އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ. ބެލުން ކަނޑައަޅާ ތެރޭގެ ނިމުމުން އެޒާހިރުވާ އަސާސީ ޖަވާބު ގެންދެވޭނެއެވެ.

ޕްރޫފްގެ ފުރުސަތު ދިނުން 8 ޕްރޫފްގެ ފުރުސަތު ދިނުމަށް 6 މަސްދުވަހެއްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ދިނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. ޕްރޫފްގެ ފުރުސަތަށް ސަބަބު ފުރިހަމަވާގޮތް މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ. މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޕްރޫފްގެ ފުރުސަތު ދިނުމަށް ޒާތީގޮތުން އަމިއްލަ ގޮތެއް ޕްރޫފް ބެލުން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ޕްރޫފް ފުރުސަތު ދިނަކަށް ދިނުމުގައި ބަލާކަންކަން 9 ޕްރޫފް ފުރުސަތު ދިނަކަށް ދިނުމުގައި ބަލާނީ ތިރީގައިވާ ކަންކަމެވެ.

(ހ) ބަންދުގައި ހުރި ދުވަސްތަކުގައި އުމުރުގެ އިތުރާއި އަހުލާޤީ ހުރިގޮތް އަދި މިކަންކަމަށް އަމިއްލައިވާ ބަދަލު.

(ށ) އުމުރުގެ ވިސްނުން ހުރިގޮތް، އަދި ބަންދުގައި ހުރި ދުވަސްތަކުގައި އުމުރުގެ ވިސްނުމަށް އައިސްފައިވާ ބަދަލު.

(ނ) އުމުރުގެ މައްސަލަ ޚިޔާލު ކުރިއަރުވައިވާ ކުރުގެ ބާވަތްތައް

(ރ) އުމުރަށް ކުރެވުނު ކުށުގައި ދެމިހުރިއިރު އުމުރުގެ ކަންތައްތައް ހުރިގޮތްތައް

(ބ) އުމުރަށް އާއިލީ ހަރުފަ މުޖުތަމަޢުގައި އުޅެމުން ތަޢާރުފުވުމަށް މިންވަރު. (މިކަން ބެލުމުގައި އުމުރަށް އެކަށީ އަހަރު ވަޒީފާ އަދާކުރުމަށް ފުރުސަތުދެއްވާ މިންވަރާއި އަދި އިސްލާހުވުމުގެ މިޤްދާރު ފުރުސަތު އުމުރަކަށް ލިބިފައިވާ މިންވަރު އަދި އުމުރު އެފުރުސަތުތަކުގެ ބޭނުން ހިފާފައިވާ މިންވަރު ބަލާނެއެވެ.)

(ޅ) އިޞްލާޙުވުމަށް ދެވިފައިވާ ފުރުޞަތުގެ ބޭނުން ނުހިފާނަމަ އެ ފުރުޞަތުގެ ބޭނުންނުހިފުން ސަބަބު.

(ކ) ޕަރޯލްގެ މުއްދަތުގައި އުޅުނިކަމު ދިރިއުޅޭން ތަނުގައި އުޅުނިކަމު އިޞްލާޙުވުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްމިންވަރު.

10 ޕަރޯލް ފުރުޞަތު ދިނުމުގައި ބަލާ އިތުރު ކަންކަން

ޕަރޯލް ފުރުޞަތު ދިނުމުގައި މި ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތު ލިޔުންތަކާއި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ހ) އެމީހެއްގެ ތައުލީމީ ހާލަތު ކުރިއަށް ގޮސްފައިވާ މިންވަރު އަދި ސްކިލް ދަސްކޮށް، ކުރިއަރުގެ ތަޖުރިބާ، އަދި އެހެނިހެން ކަންކަމުގެ މަޢުލޫމާތު.

(ށ) ތަޢުލީމީ ފެންވަރު އެމީހަކާއި ބެހޭގޮތުން ދިފާއީ ރިޕޯޓް.

(ނ) ހުކުމްކުރި ފަރާތުން އެމީހަކާއި ބެހޭގޮތުން ދިފާއީ ރިޕޯޓް.

(ރ) ބަންދުގައި ހުރި ދުވަސްވަރުގެ އުޅުމާބެހޭގޮތުން އެނގޭ ބެލެހެއްޓި ފަރާތުން ދިފާއީ ރިޕޯޓް.

(ބ) ބަންދުގައި ހުރި ދުވަސްވަރު ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ޕްރޮގްރާމްތައް.

(ޅ) އެމީހެއްގެ ސިއްޙީ ހާލަތާ ބެހޭގޮތުން ޑިޖިޓަލް ރިޕޯޓް.

11 ޕަރޯލްގެ ފުރުޞަތު ލިބިދެވޭ މީހުންގެ މައްސަލަ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުމާ ހުކުމްތައް

(ހ) ޕަރޯލްގެ ފުރުޞަތު މިނިވަންކޮށްދިނުމުގެ ބާރު އެމީހެއްގެ މައްސަލަ ބަލަންޖެހޭ ހުކުމްތަކަށެވެ. ޕަރޯލްގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ހުކުމްބަލަހައްޓާ މީހުންގެ މުއްދަތުކަކުގައި ބަލާއިރު އެމީހެއްގެ މައްސަލަ އެކަމުގެ ބަލަހައްޓާ ކޮމިޓީއަށް ހުކުމްގައި ހާމަކޮށް މުއްދަތުގައެވެ.

(ށ) ކޮމިޓީގައި މިހާރު ހުކުމް ބަލަހައްޓާ ކަމުގެ ހުށަހެޅުމެއް ނުކުރާ މީހެއްގެ މައްސަލަ ކޮމިޓީއަށް އެކުލަވާ "ބަދަލު" ހުކުމެއް ބަލަހައްޓާނެއެވެ. މިގޮތުން ޖަލު ހުކުމް އަދަބާއި ކުށާ ހުކުމް ކޮށް "ބަދަލު" ހުކުމްއަކުގައި ބެހެއްޓޭނެ. އަދި އަދަބުގެ ކުށާ ހުކުމް ގެ ބަންދަން ކުށާ ހުކުމް ކޮށް "ބަދަލު" ހުކުމް ކަމުގައި ބެހެއްޓޭނެ. (މިސާލަކަށް އަދަބުގެ ކުށާ ހުކުމް މަސްއޫލިއްޔަތު ހުކުމްގެ ޖަލަށް ގެންދަން). އިތުރު ހުކުމް ކޮމިޓީގައި އެހުކުމް ކުރިއަށް ދާނީ ފުރިހަމަކޮށް އަދަބުގެ ހުކުމް މަސްއޫލިއްޔަތު ހުކުމްތަކާ ކުރިއަށް ގެންދަން ދާނެ ހުކުމް މަސްއޫލިއްޔަތު ދީފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް އެއްބަސްވުމުގެ ހުކުމް (މިސާލަކަށް ޖަލަށް ގެންދަން) އެއް ހުކުމްކަމުގައި ގިނަ ހުކުމް ކޮމިޓީއިން އެކުލަވާ ބަދަލު ހުކުމްއަކުގައި ބެހެއްޓޭ ކުރިއަށްވާ ހުކުމްތަކުގެ މުއްދަތު އެކުލަވާ ދިގު ހުކުމެވެ.

12 ޕަރޯލްގައި ހުންނަމީހާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު

(ހ) އިތުރު ކުށެއް ނުކުރުން.

(ނ) މުޤީމުވަމުން އުމުރާއްގެ ފަރާތުން އިތުރު ގެއްލުމެއް ނުދިނުން.

(ރ) ޕްރޮޖެކްޓް ޕްރޮގްރާމް ހާމަކޮށްދޭކަމުގެ ނިންމުން.

ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުންނަމުގާ ބެލެހެއްޓުން

13 (ހ) ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުންނަމުގާ ދުކޮންޑިޝަން އުމުރާއްގެ ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި، ޕްރޮޖެކްޓް ބޭނުން ފަރުމާކުރާ ޖެނެރަލް މުއްދަތު ބެލެހެއްޓުމާ ދެކޮޅު. އަދި ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުންނަ މުގާ ބަލަހައްޓާ އުމުރާއްގެ ބެލެހެއްޓުމަށް އުމުރާއްގެ ޢާއިލާއިން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒް ގެފެންނަނީ. ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކުގެ އެންމެ އިސް ވޯޓަރު އުމުރަށް ކުރިމަތިވާ ސަރުކާރުގެ ކަންތައް ގުޅިގެންވާ އޮންނަ ގަވާއިދު ތިބުމާއި އާދޭ ފަށަށް އުމުރަށް މުޤީމުވަމުން ބޭނުންކުރި މިއުމުގެ ގޮތުގައި ހަރަކާތް ކުރުމަށް އެކުލެވޭ ގޮތުގެ ގޮތުގައި ޤާނޫނުގެ ކަންތައްތައް ކުރަމުންދާނެއެވެ.

(ށ) ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުންނަމުގާއާއި ބަލަހައްޓާ ބެލެހެއްޓުމަށް ނަޒަރު ބެލެހެއްޓުމާ ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުންނަމުގާއާއި ބަލަހައްޓަމުން އިންތިޒާމުތަކަކީ ސަރުކާރުން ކޮންމެވެސް ފަރާތަކުން އެޖެންޑާގައި ޖެނެރަލް މުއްދަތު ބަލަހައްޓާ ގޮތް ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުންނަމުގާގެ ކަންތައް ބަލަހައްޓަން ޖެހޭނެއެވެ.

ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފުރިހަމަ ވެއްޖެނަމަ އިދާރީ ކަންތައްތައް ކުރުން

14 ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުންނަމުގާ ހަރަކާތް އުމުރަކަށް ކުރިމަތިވާ ސަލާމަތީ ކަންތައް ސަރުކާރުން ނިންމާނެއެވެ. އަދި އުސޫލުތަކާއި އަލާ ހިމާޔަތްދިނުމާއި ގުޅޭގޮތުން މިފަދަ ފުރަތަމަ އެންމެ ބޮޑު ތަރުހީބު ދޭނީއެވެ. ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ކަންތައް ކުރަމުން:

(ހ) އިތުރު ކުރުން ކުރުން

(ށ) ޕްރޮޖެކްޓުގެ ސަލާމަތާއި، ރަނގަޅު ކަމާއި ހިފެހެއްޓުން

ޕްރޮޖެކްޓުގެ ސަލާމަތާ ހިފެހެއްޓުން

15 (ހ) ޕްރޮޖެކްޓުގެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ކަމެއް، ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުރި ކޮންމެވެސް އެކަމެއް ބަލައި، އެކަމުގައި ބޭނުން ނިންމާނީ ޕްރޮޖެކްޓް ބޭނުންކުރާ ގޮތެވެ. މިގޮތުން ކޮންމެ މިފަދަ ކަމަކަށް ބަލާ ފައިދާ ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުގައެވެ. ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓް ފުރިހަމަ ތަރުހީބު ގެނައުމަށް ނިންމާނީ ޕްރޮޖެކްޓް ބޭނުން އެއްވަރަށް ކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ޕްރޮޖެކްޓުގައި ހުރިހާ ކުރުކުރި ކަމެއް ކުރަންޖެހޭގޮތުން އުމުރާއްގެ ކަމަކަށް ސަރުކާރުގެ މަޝްވަރާ ޕްރޮގްރާމް ތަރުތީބު ނިންމާއިރުގައި، އުމުރުގެ ޕްރޮޖެކްޓް ފުރިހަމަ ގެއްލުންދެވޭނެއެވެ.

(ށ) ޕްރޮޖެކްޓް ޕްރޮގްރާމްގައި ހުރިހާ، ޕްރޮގްރާމްގެ ސަލާމަތާއި ހިފެހެއްޓުމަށް ތަރުހީބު ދޭނީ ނިންމުން ބަލަހައްޓާ ކަމާ މިއުމުގެ ކަމަކަށް ވަކިންނެވެ. މިގޮތުން ބެލުމުގައި ތިމާގެ ނިޒާމް ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާނެއެވެ.

(1) ބްރޭކްގައި ހުންނަމިހާ ޑްރާމާތަކުގެ އާދަ އިތުރު ކުރުން ކުރުމަށް
ބާރުއަޅައިދިނުން ކަމުއެވެ.

(2) ބްރޭކްގައި ހުރިހާ ބްރޭކްގައިހުރުމުން އާދައަށް އިތުރަށް ފައިދާއެއް
ކުރާނެއެވެ.

(3) ބްރޭކަށް މިހެން ހަމަޖެހުމުގައި އެއްޗެހިތަކަށް ބްރޭކް ބޮޑުވެސް ކޮންފަދަ އިތުބާރު
ދަމަހައްޓަށްފައިވާނެއެވެ.

(ށ) ބްރޭކްގެ ފުރުސަތަށް އަނބާރާ ގެންނަން ނިންމުމުގެ ކުރިން އެމީހަކަށް އެކަން އަންގައި،
އެމީހަކަށް އެކަމާބެހޭހުށަހެޅުން ޖަވާބުދާރީވާން ފުރުސަތު ދޭންޖެހެއެވެ.

16 (ހ) ބްރޭކްގެ ފުރުސަތު ލިބިފައިވާމީހަކު ބްރޭކް ޕްރޮގްރާމް ކޮމާރޝަލްތައް ބްރޭކް ޕްރޮގްރާމް ކޮމާރޝަލްތައް ނިސްބަތުން
ފުރިހަމަކޮށްދިނުން ނިންމާނީ ބްރޭކް ބޭނުންކުރެވޭ.

(ށ) ބްރޭކް ޕްރޮގްރާމް ކޮމާރޝަލްތައް ފުރިހަމަކުރުމަށްވާނަމަ ބްރޭކް ބޭނުން އެކަމުގެ
ލިޔުމެއްދޫކުރަންޖެހެއެވެ.

(ނ) މިހެން ބްރޭކްގައި ހުއްޓާ އާންމުގޮތުގެ ތަންފީޒު ނިމިއްޖެނަމަ، އެދުވަހުން ފެށިގެން
އާއާ ފުރިހަމަ މިނިވަންކަން ވާނެއެވެ.

(ރ) ބްރޭކް ޕްރޮގްރާމް ކޮމާރޝަލްތައް ފުރިހަމަކުރާ މިހުނގެ މައްސަލަ ކޮންފަދަ އަދި
ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުގެ ޢަމަލުކުރާ އިދާރާ މައްސަލަ ދިނުމުގެ ބާރު ލިބިގެންނެވި ބްރޭކް
ބޭނުނެވެ.

(ބ) ބްރޭކް ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރަން މިނިވަންކުރުމުގެ ގޮތުގެ މައްސަލަ އަދުން ކުރެއްގެ
ގޮތުގެ ތަންފީޒުކުރަން ޖެހިއްޖެނަމަ އާންމު ބްރޭކް ފުރުސަތުދާ ގޮތް ނިންމާނީ
ބްރޭކް ބޭނުންކުރެވޭ.

17 މިހާރުގެ ބްރޭކް ބޭނުން ނިންމާ ނިންމުމަކާމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭނަމަ، އެނިންމުން
އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ބްރޭކް ބޭނުގެ އިސްތިއުނާފު ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްގު
އެމީހަކަށް ނުވަތަ އެހާ ތަފާސީލުކުރާ ފަރާތަކަށް ލިބިގެންވާނެއެވެ.

18 (ހ) އިސްތިއުނާފު ކޮމިޓީ އެކުލެވިގެންވާނީ ސްޕީކަރު ކޮމިޓީގެ ފަސް ގޮތުގެ ފަރާތްތަކުން، ހައިކޮމިޓީގެ
ފަސް ގޮތުގެ ފަރާތްތަކުން، ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފަސް ގޮތުގެ ފަރާތްތަކުން، އަދި ޕްރޮފެސަނަލް ޖަމާޢަތް އާއި
އެޖަމާޢަތް ނުވަތަ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ނަމާކުރާ ފަރާތެއް ތަފާސީލުކުރާ އެއިން
ފަރާތްތަކުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތެއް ހިމެނޭ ގޮތުގެނެވެ.

(ށ) އިސްތިއުނާފު ކޯޓަށް މެމްބަރުން އައްޔަނުކުރާނީ ރައީސުލް ޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ. ކޯޓުގެ މެންބަރަކު ބަދަލުކުރަން ބޭނުންވެއްޖެ ހާލަތެއްގައި، އެ މެންބަރަކު ހިމެނޭ އިދާރާއަކުން އެކަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އަންގަންވާނެއެވެ. ކޯޓުގެ ރިޔާސަތުން ބަދަލުކުރައްވާ މެމްބަރުންގެ ބަދަލުގައި އައްޔަނުކުރެއްވުން ކޯޓުގެ މެމްބަރުން ލައްވާއެވެ.

(ނ) އިސްތިއުނާފު ކޯޓުގެ ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވާނީ މަދުވެގެން އެކޯޓުގެ މެމްބަރުންގެ ތެރެއިން 3 މެމްބަރުންގެ ހާޒިރީ ގައެވެ. ކޯޓުގެ ނިންމުންތައް ނިންމާނީ ބައިވެރިވާ މެމްބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުންނެވެ.

(ރ) ޕެރޯލް ބޯޑުގެ ނިންމުންތައް އިސްތިއުނާފުކުރަންވާނީ، އެނިންމުމެއް ނިންމާފައިވަނީ، ޝަރީޢަތުގެ އުސޫލުތަކާއި، ނުވަތަ ގާނޫނާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ކަމަށް، ނުވަތަ އަދި ދިނުމުން ބޯޑުން ބަލާފައިނުވާ ކަމަށް ފާހަގަކޮށް. ބޯޑުގެ ނިންމުމާމެދު 90 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޯޓަށް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) ބޯޑުގެ ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރުމުން، ކޯޓުން ބަދަލުގެނަސް ކަންތައްތައް ތެރޭގައި ބޯޑުގެ ގަވާއިދާއި އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ބޯޑުން ކަމެއް ކޮށްފައިވާކަމަށް، އަދި އިންސާފުގެ ހަމަތައް ބަލައިފައިނުވާ ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ޅ) އިސްތިއުނާފު ކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުމެވެ.

ގަވާއިދަށް އިޞްލާޙުގެނައުން 19 މިގަވާއިދަށް އިޞްލާޙުގެނަން ފާސްކުރާނީ މިގަވާއިދު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށްފަހުން ފުރިގެންނެވެ.

24 ފެބްރުއަރީ 2009

ވަޒީފާ ފުރުޞަތު ލިބުމުގެ ޝަރުތުތައް

1. ތަންފީޒުކުރަމުންދާ ހުކުމަކީ 6 މަސް ދުވަހަށްވުރެ ދިގު ހުކުމަކަށްވުން

2. ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާބާވަތްތަކުގެ ހުކުމެއްގައި ހުރި ޖިނާއީކުށުގައި ނުވުން
   ހ. މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކޮށްފައިވާ މީހުންގެ ތެރެއިން ބޮޑު އަދަދުތަކުގެ ވިޔަފާރި ހިންގާފައިވާ މީހުންނާއި، ގިނައަދަދެއްގެ ބަޔަކާ ވިޔަފާރީގެ މުއާމަލާތު ހިންގާފައިވާ މީހުން
   ށ. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޑްރަގް އެތެރެކުރުން
   ނ. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާއާ ގުޅުންހުރި ، ކުޑަކުދިންނާބެހޭ ކުށްތައް
   ރ. ހަތިޔާރު ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުން (ގުރޫޕް ހަދައިގެން ތޫނު ހަތިޔާރު ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމާއި އަދި ތޫނުހަތިޔާރު ބޭނުންކޮށްގެން ފުރާނައަށް ނުރައްކާވާފަދަ ހަމަލާދިނުން ހިމެނޭގޮތަށް)

3. ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޖުރުމެއްގައިވާ މީހެއްގެ އެ މީހަކަށް މައްސަލަ ކުރިމަތިވެފައިވާ އެންމެ ދިގު ހުކުމުގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައި ތަންފީޒުކޮށްފައިވުން
   ހ. މަރުގެ މައްސަލަތައް
   ށ. ގަދަކަމުން ބަދައްކުރާ ޖިމާޢު ހިންގުން
   ނ. ވައްކަމާއި ޑްރަގުގެ ބޭނުމުގެ ހުކުމްތައް
   ރ. ޓެރަރިޒަމުގެ މައްސަލަތައް

4. މިނޫން ބުނެވުނުގައިވާ ޖިނާއީކުށެއްގެ މައްސަލަ ކުރިމަތިވެފައިވާ އެންމެ ދިގު ހުކުމުގެ ތިންބައިކުޅަ އެއްބައި ތަންފީޒުކޮށްފައިވުން